

ประโยค ป.ร. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

แปล โดยพยัญชนะ

๑. รูปนันทา ภิกษุณีนถเจว อุปาสิกานถจ สนติกา ตถาคตสฺส
 คุณถถํ สุตฺวา จินฺตลลิตฺติ อติวिय เม ภาคิกสฺส วณฺณํ กถนฺตลลิตฺติ เอกทิวสํปี
 เม รูปเ โทสํ กถนฺโต กิตฺตํ กถสฺสตี ยนฺนุนาหํ ภิกษุณีหิ สทฺธิ คนฺตฺวา
 อตฺตานํ อทสฺเสตฺวา ตถาคถํ ปสฺสิตฺวา ฆมฺมํ สฺมุติตฺวา อากจฺเจยฺยนฺตลลิตฺติ ฯ ส
 อหํ อชฺช ฆมฺมสฺสวณฺณํ คมิตฺตสํมิตฺติ ภิกษุณีนํ อโรเจลลิตฺติ ฯ ภิกษุณีโย จิสฺสํ
 วต รูปนนฺทาย สตฺถุ อุปฺปจฺจานํ คนฺตฺกามตา อุปฺปนฺนา อชฺช สตฺถา อิมํ
 นิสฺสาย วิจิตฺตํ ฆมฺมเทสนํ เทเสสฺสตีติ ตฺถจฺจมานสา ตมาทาย นิกฺขมิตฺตลลิตฺติ ฯ ส
 นิกฺขนฺตกาถโต ปจฺจาย อหํ อตฺตานํ เนว ทสฺเสสฺสสํมิตฺติ จินฺตลลิตฺติ ฯ สตฺถา
 อชฺช รูปนนฺทา มยฺหํ อุปฺปจฺจานํ อากมิตฺตลลิตฺติ กิถิลลิตฺติ นุ โข ตสฺสา ฆมฺมเทสนา
 สປປายาติ จินฺตลลิตฺติ รูปครฺกกา เอสา อตฺตกาเว พลวลลิตฺติเนหา กถฺจฺจเกน
 กถฺจฺจกฺทฺทฺธณํ วिय รูปเนวตฺสสา รูปมทนิมมทนํ สປປายนฺตลลิตฺติ สนฺนิจฺจานํ กตฺวา
 วิหารํ ปวิสฺนสมเย เอกํ อภिरูปํ อิตฺถิ โสฬสวตฺสทฺทเทสิทํ รัตนวตฺตนิวตฺถิ
 สฬพากรณປฏิมณฺฑลิตฺติ วิชฺณี คเหตุวา อตฺตโน สนฺติเก จตฺวา วิชฺมานํ
 อิทฺธิพลน อภินิมฺมิณี ฯ ตํ โข ปน อิตฺถิ สตฺถา เจว ปสฺสนฺตลลิตฺติ รูปนนฺทา จ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ภิกษุณีหิ สทธี วิหาริ ปวิสิตฺวา ภิกษุณีนํ ปิฎฺฐิจิปสฺเส จตฺวา
 ปญฺจปติฎฺฐิจิตฺเตน สตถาริ วนฺทิตฺวา ภิกษุณีนํ อนฺตเร นิสินฺนา ปาทโต ปฎฺฐาย
 สตถาริ โอลฺเกนฺตี ลกฺขณฺวิจิตฺตํ อุนฺหุพฺพญฺชนสมฺมุขฺชลํ พฺยามปฺปภาปฺริกฺขิจิตฺตํ
 สตถุ สรีริ ทิสฺวา ปุณฺณจฺนทสฺสสิริกํ มุขํ โอลฺเกนฺตี สมึเป จิตฺตํ อิตฺถิรูปํ
 อทฺทส ๑ สฺวา ตํ โอลฺเกตฺวา อตฺตภาวํ โอลฺเกนฺตี สุวณฺณราชหํสียา ปฺรโต
 กาก็สทิสํ อตฺตนาํ อวมลฺลยิ ๑ อิทฺธิมยฺรูปํ ทิฎฺฐกกาลโต ปฎฺฐายเว หิ ตสฺสา
 อกฺขิณี รมิสุ ๑ สฺวา อโห อิมิสฺสา เกสา โสภา อโห ลลาภุํ โสภนฺติ สพฺเพสํ
 สรีรปฺปเทศานํ รูปสิริยา สมากทฺฑมิตฺตจิตฺตา ตสฺมี รูปे พลวสีเนหา อโหสิ ๑
 สตถา ตสฺสา ตตฺถ อภิตฺตี ญตฺวา รมมํ เทเสนฺโต ๖ ตํ รูปํ โสพส-
 วสฺสุทฺทเทสิทภาวํ อติกฺกมิตฺวา วิสตีวสฺสุทฺทเทสิทกํ กตฺวา ทสฺเสสิ ๑ รูปนฺนทา
 โอลฺเกตฺวา น วติทํ รูปํ ปฺริมสทิสนฺติ โถกํ วิรตฺตจิตฺตา อโหสิ ๑ สตถา
 อุนฺกกเมเนว ตสฺสา อิตฺถิยา สกี วิชาตวณฺณํ มชฺฌมิตฺถิวณฺณํ มหฺลลกิตฺถิวณฺณํ
 ชราชินฺณมฺหฺลลกิตฺถิวณฺณนฺติ ๑ สฺวาปี อุนฺปปุพฺเพเนว อิทฺธิปี อุนฺตรหิตํ อิทฺธิปี
 อุนฺตรหิตนฺติ ชราชินฺณกาลเ ตํ วิรชฺชมานา ขณฺฑทหนฺตํ ปลิตสิริ โอลฺกคฺคํ
 โคปานสิวํกํ ทณฺฑทปฺรายนํ ปเวชฺชมาณํ ทิสฺวา อติวिय วิรชฺชิ ๑ อถ สตถา ตํ
 พฺยาธินา อภิกฺกตํ กตฺวา ทสฺเสสิ ๑ สฺวา ตํขณฺณญเวว ทณฺฑทญจ ตาลปณฺณญจ
 ฉทฺฑเทตฺวา มหาวีรวิ วิรวมานา ภูมियํ ปติตฺวา สเก มุตฺตกริเส นิมุคฺคา
 อปฺราปฺริ ปฺริวตฺติ ๑ รูปนฺนทา ตํ ทิสฺวา อติวिय วิรชฺชิ ๑

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทยแปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระนางรูปนันทา ทรงสดับแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าวซึ่ง
 พระคุณ ของพระตถาคต จากสำนัก ของภิกษุณี ท. ด้วยนั้นเทียว ของอุบาสิกา ท.
 ด้วย ทรงดำริแล้วว่า อ.ชน ท. ย่อมกล่าว ซึ่งคุณอันบุคคลพึงพรรณนา
 ของพระภคินี ของเรา เกินเปรียบนั้นเทียว อ.พระภคินี เมื่อตรัส ซึ่งโทษ ในรูป
 ของเรา จักตรัส ซึ่งโทษอันมีประมาณเท่าไร? แม้ในวันหนึ่ง โฉนหนอ อ. เรา
 ไปแล้ว กับ ด้วยภิกษุณี ท. ไม่แสดงแล้ว ซึ่งตนเทียว เฝ้าแล้ว ซึ่งพระตถาคต
 พึงแล้ว ซึ่งธรรม พึงมา ดังนี้ ๆ อ. พระนางรูปนันทานั้น ตรัสบอกแล้ว
 แก่ภิกษุณี ท. ว่า อ. ดิฉัน จักไป สู่ที่เป็นที่พึงซึ่งธรรม ในวันนี้ ดังนี้ ๆ
 อ. ภิกษุณี ท. ผู้มีใจยินดีแล้วว่า อ. ความที่แห่งพระนางรูปนันทาเป็นผู้ทรง
 ประสงค์ เพื่ออันเสด็จไป สู่ที่เป็นที่บำรุง แห่งพระศาสดา เกิดขึ้นแล้ว
 ลึนกาลนานหนอ อ. พระศาสดา ทรงอาศัยแล้ว ซึ่งพระนางรูปนันทานี้ จักทรง
 แสดง ซึ่งพระธรรมเทศนา อันวิจิตร ในวันนี้ ดังนี้ พา ซึ่งพระนางรูปนันทานั้น
 ออกไปแล้ว ๆ อ. พระนางรูปนันทานั้น ทรงดำริแล้วว่า อ. เรา จักไม่แสดง
 ซึ่งตนนั้นเทียว ดังนี้ จำเดิม แต่กาลแห่งตนออกไปแล้ว ๆ อ. พระศาสดา
 ทรงพระดำริแล้วว่า อ. พระนางรูปนันทา จักมา สู่ที่เป็นที่บำรุง แห่งเรา ในวันนี้
 อ. ธรรมเทศนา เช่นไรหนอแล เป็นที่สบาย แก่พระนางรูปนันทานั้น ย่อมเป็น
 ดังนี้ ทรงกระทำแล้ว ซึ่งการตกลงว่า อ. พระนางรูปนันทานั้น เป็นผู้หนักในรูป
 เป็นผู้มีความรักมีกำลัง ในอรรถภาพ ย่อมเป็น อ. การย่ำยีเสียซึ่งความเมาในรูป
 ด้วยรูปนั้นเทียว เป็นที่สบาย แก่พระนางรูปนันทานั้น ย่อมเป็น ราวกะ
 อ. การบ่งซึ่งหนามด้วยหนาม ดังนี้ ทรงเนรมิตเฉพาะแล้ว ซึ่งหญิงผู้มีรูปงาม

คนหนึ่ง ผู้อันบุคคลพึงแสดงขึ้นว่ามีกาลฝน ๑๖ ผู้มีผ้าสีแดงอันนุ่งแล้ว ผู้ประดับ
เฉพาะแล้วด้วยเครื่องอาภรณ์ทั้งปวง ผู้ถือเอา ซึ่งพัด แล้วจึงยืนพัดอยู่ ในที่ใกล้
แห่งพระองค์ ด้วยกำลังแห่งพระฤทธิ ในสมัยเป็นที่เข้าไป สู่วิหาร (แห่งพระนาง
รูปนันทานั้น) ฯ ก็ อ. พระศาสดาด้วยนั้นเทียว อ. พระนางรูปนันทาด้วย
ย่อมทรงเห็น ซึ่งหญิงนั้น แล ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระนางรูปนันทาเข้าไปสู่ที่ประทับพร้อมกับภิกษุณีทั้งหลาย
ยืนอยู่ข้างหลังพวกภิกษุณี ถวายบังคมพระบรมศาสดาด้วยเบญจางคประดิษฐ์
แล้ว นั่งลงในระหว่างภิกษุณีทั้งหลาย ทรงแลดูพระบรมศาสดาตั้งแต่พระบาท
ขึ้นไป ทรงเห็นพระรูปโฉม ของพระบรมศาสดา อันงดงามด้วยพระลักษณะ
อันรุ่งเรืองด้วยอนุพยัญชนะ ล้อมรอบด้วยพระรัศมีวาหนึ่ง ทรงแลดูพระพักตร์
อันผุดผ่องดุจพระจันทร์เพ็ญ เหลือบไปเห็นรูปหญิงซึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ ฯ พระนาง
มองดูหญิงนั้นแล้ว หันมามองดูตัวเอง ก็เหยียดตนลงเทียบนางกาเบื่องหน้า
นางพญาหงส์ทอง ฯ ตั้งแต่เวลาที่ (พระนาง) ทรงเห็นรูปอันสำเร็จแล้วด้วยฤทธิ
นั้นแล พระเนตรทั้ง ๒ ของพระนางก็วิงเวียนแล้ว ฯ พระนางมีพระทัย
อันลึกลับของร่างกายทุกส่วนดังดูไปหมดแล้วว่า แม้ผมของหญิงนี้ก็งาม
แม้หน้าผากก็งาม ดังนี้ ได้มีความเชื่อใยในรูปนั้นอย่างรุนแรง ฯ พระบรมศาสดา
ทรงทราบความยินดีอย่างสุดซึ้งในรูปนั้นของพระนาง พอเมื่อจะทรงแสดง
ธรรม จึงทรงแสดงรูปนั้นให้ล่วงเลยภาวะของผู้มีอายุ ๑๖ ปี มีอายุราว ๒๐ ปี ฯ
พระนางรูปนันทาทอดพระเนตรเห็นแล้วได้มีพระทัยเบื่อหน่ายหน้อยหนึ่งว่า
รูปนี้ไม่เหมือนรูปก่อนหนอ ดังนี้ ฯ พระบรมศาสดา (ทรงแสดงความแปร
เปลี่ยนเพศ) ของหญิงนั้น โดยลำดับทีเดียว คือ เพศหญิงตลอดบุตรครั้งเดียว
เพศหญิงกลางคน เพศหญิงแก่ (และ) เพศหญิงแก่คร่ำคร่าแล้วเพราะชรา ฯ
แม้พระนางก็ทรงเบื่อหน่ายรูปนั้น ในเวลาที่ทรุดโทรมเพราะชราโดยลำดับ

เหมือนกันว่า แม่รูปนี้ก็หายไปแล้ว แม่รูปนี้ก็หายไปแล้วดังนี้ ครั้นทรงเห็นรูป
 นั้นมีพื้นหัก ผมหงอก หลังโก่ง มี(ซี่โครง)คดคุดจกลอน มีไม้เท้ายื่นไปข้างหน้า
 งก ๆ เงิน ๆ อยู่ ก็ทรงเบื่อหน่ายเหลือเกิน ๆ ลำดับนั้น พระบรมศาสดา
 ทรงแสดงรูปหญิงนั้นให้เป็นรูปอุกพายาธิครอบงำแล้ว ๆ ในขณะนั้นนั่นเอง
 หญิงนั้นทิ้งไม้เท้าและพัดใบตาล ร้องเสียงขรม ล้มลงที่ภาคพื้น จมลงในปีศาจ
 และอุจจาระของตน กลิ้งเกลือกไปมา ๆ พระนางรูปนั้นทาทรงเห็นหญิงนั้น
 แล้ว ทรงเบื่อหน่ายเต็มที ๆ